

NO. 15

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, JANUARY 22, 1969

STEV. LXVII - VOL. LXVII

Rusi se prizadevajo za vesoljske postaje

Ko ureja Amerika priprave za polet na Luno, se trudijo Rusi za gradnjo vesoljskih postaj.

WASHINGTON, D.C. — Sovjetska zveza je pretekli teden pokazala svoje namene v vesolju, ko je poslala na pot okoli Zemlje dve vesoljski ladji in ju tam povezala v prvo "vesoljsko postajo" ter poslala kozmonavta ene v drugo. Ameriški vesoljski strokovnjaki vidijo v tem sovjetski smoter, pripraviti vse potrebno za vzpostavitev večje vesoljske postaje, ki bo služila za nadaljnje prodiranje v vesolje, pa lahko tudi za vojaške namene na Zemlji.

Ko Amerika začrtava pot proti Luni in je le še nekaj mesecev od pristanka prvega astronavta na njej, se Rusi manj želijo za tem ciljem, zato pa v tihoti izvajajo svoje načrte, ki utegnejo imeti usoden vojaški pomen za ZDA.

Gen. S. C. Phillips, direktor programa Apollo, je dejal, da je neizbežno, da bo "Rusija skušala rabiti vesolje za vojaške operacije". Nato je pripomnil: "Za našo deželo bi bilo zato tragično, če bi omejila svoje napore za razvoj tehnologije, ki je bistvena za operacije v vesolju."

General je priznal, da trenutno ni nobenega neposrednega dokaza, da hočeja Rusi razširiti svoje vojaške načrte v vesolje, toda zanj ni nobenega dvoma, da je to njihov cilj. Zdržene države bodo vzpostavile prvo vesoljsko postajo leta 1971. V njej bodo živeli in delali trije astronomi en mesec, nato se bodo vrnili na Zemljo. Astronavti bodo ponovno poleteli na to vesoljsko postajo leta 1972 in ostali tam do 2 meseca. Stalne vesoljske postaje bodo ZDA vzpostavile šele leto ali dve kasneje.

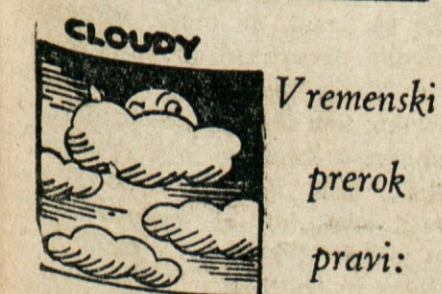
Razgovori v Parizu se bodo vlekli vsaj eno leto?

WASHINGTON, D.C. — Eden od najbolj izkušenih diplomatov ZDA je te dni dejal, da se bodo razgovori v Parizu vlekli vsaj eno leto, če ne dalj, ker se v Hanoi še niso sprijaznili z mislijo o dveh Vietnamih. Dokler tega ne bodo storili, ni mogoče računati na sporazum, ker ZDA nimajo namena Južnega Vietnamca prepustiti Severnemu.

V Boliviji obsedno stanje

LA PAZ, Bol. — Preteklo soboto so odkrili v Boliviji, kot je objavila vlada predsednika Rene Barrientosa, zaroto proti režimu. Prijeli so menda večje število zarotnikov. Vlada je nato oklicala obsedno stanje.

Odgovornost za mir in red je prevzelo vojaštvo, prepovedana so vsa javna zborovanja in zbiranja.

Oblačno, milo z možnostjo dežja. Najvišja temperatura blizu 50.

Kingov sodelavec trdi, da je J. E. Ray nedolžen

PHILADELPHIA, Pa. — Rev. James L. Bevel, ki je sedaj voditelj vzgojnega oddelka v črniški južni Christian Leadership Conference, je poslal na naslov Jamesa E. Raya, ki v ječi čaka na razpravo, ker je obtožen, da je umoril voditelja te črnske organizacije dr. Martina Luthra Kinga, tole brzojavko: "Pripravljene sem in Vas bom z veseljem branil brez plačila. Bil sem prisoten 4. aprila v Loraine hotelu v mestu Memphisu, ko je umiral dr. King. Obtožili so Vas, da ste ga umorili. Vem, da niste krivi."

Rev. Bevel je bil sodelavec ustreljenega dr. M. L. Kinga. Bil je v Kingovem spremstvu, ko je dr. King nastopil v pomoč stavkojučim pobiralcem smeti in odpadkov v tem mestu in ko so padli strelji. Njegova tajnica je izjavila, da je Rev. Bevel prepričan, da bo dokazal nedolžnost obtoženega. Noče pa o svojih dokazih govoriti pred razpravo.

"Varnosne vrzeli" ni

WASHINGTON, D.C. — Telekom volivne borbe preteklo jesen je predsednik R. M. Nixon nekajkrat govoril o "varnostnih vrzeli", ki naj bi jo zakrivila demokratska vlada, ko je dovolila, da je Sovjetska zveza skoraj ujela Zdržene države v atomski obožitvi.

Posebej so v onih dneh kazali na število medcelinskih raket, v katerem se je Sovjetska zveza Zdrženim narodom že čisto približala in jih bo predvidoma še pred koncem letošnjega leta ujela. Enako vneto so govorili o naglem porastu ruskih pomorskih sil in nevarnosti, da bodo Zdržene države zastale na tem področju in bo njihova premoč na oceanih postala dvomljiva.

Pretekli teden je odhajajoči obrambni tajnik C. Clifford opozoril skupino znanstvenikov in vojaških strokovnjakov na tajen posvet v Pentagon, kjer so jim strokovnjaki pod obvezo čuvanja vojaških tajnosti ZDA obravnavali dejansko stanje. Po seji so strokovnjaki izjavili, da so stanjem strateškega orožja ZDA in njihove obrambe, pa tudi raziskave in razvoja novega orožja zadovoljni.

— Še vedno prepelje železnica okoli 70% vse pošte v ZDA.

Biafra se še bori z Lagosom in z lakoto

Uporna Biafra se še vedno uspešno upira zveznim četam Nigerije, njeno prebivalstvo še vedno trpi od pomanjkanja hrane.

LONDON, Vel. Brit. — Na konferenci Britanske skupnosti pretekli teden so ponovno skuhali posredovati med Biafro in Nigerijo, čeprav to vprašanje ni bilo na dnevnem redu konferencie. Nigerija je namreč na stališču, da je to njeno notranje vprašanje, da je to državljanska vojna, ki se tujih držav, tudi Britanske skupnosti narodov ne tiče. Udeleženci konference v Londonu so kljub vsemu posredovali v Lagosu, žal njihov napor ni rodil uspeha. Zastopnik Nigerije je pokazal, da so v Lagosu še vedno prepričani, da bodo upor v Biafri v doglednem času vojaško strelj.

V Biafri so se z dobavami orožja iz Francije in z vezbanjem novih vojaških enot boljše pripravili na obrambo in upajo celo, da bodo mogli zvezne nigerijske čete pregnati s svojih tal. Doslej v tem pogledu niso imeli veliko uspeha. Nepristranski opazovalci so prepričani, da se je vojaški položaj Biafri izboljšal toliko, da zvezne čete upora ne bodo mogle v doglednem času streti, kot upajo. Trezni ljudje na obeh straneh spoznavajo, da bo treba končanje vojne in sporazum izpogajati. Vlada v Lagosu se za tako pot še ni odločila.

Pomanjkanje hrane v Biafri je postalo hujše, ker je začelo primanjkovati živih vseh vrst, ne le proteinskih kot v preteklih mesecih. Pri tem je moral Mednarodni Rdeči križ zaradi prepovedi vlade Ekvatorialne Gvineje ustaviti dovažanje živih v Biafro z otoka Fernando Po. V Biafri upajo, da se bo položaj v tem pogledu izboljšal, ko bo Skupna cerkvena pomoč iz ZDA vključila v dovažanje pomoči Biafri 4 letala Globemaster, ki jih ji je dala v ta namen na razpolago vlada ZDA.

Le kako, ko Vas ne poznam

Ona: Kako naj Vas poročim, ko Vas komaj poznam?
On: Ali si morete misliti boljše priložnost za spoznavanje kot zakon?

Presežek v plačilni bilanci samo začasen?

WASHINGTON, D.C. — Po podatkih trgovskega tajništva so imele Zdržene države v preteklem letu v zunanji plačilni bilanci prebitek 150 milijonov dolarjev. Vsota je sicer majhna, toda je prvič v 11 letih, da je naša dežela dobila več denarja iz tujine, kot pa ga je tja plačala. To je tem važnejše, ker je bila naša trgovinska bilanca lani skrajno slaba, saj je znašal njen prebitek le 500 milijonov, najmanj v vseh letih po drugi svetovni vojni.

Vzrok presežku v plačilni bilanci tiči v izredno obsežnem prilivu tujega kapitala v ZDA letkom telega preteklega leta. Tujci so vložili v delnice in druge vrednostne papirje, pa tudi podjetja skupno preko 1,8 milijona dolarjev. Samo iz Švice je prišlo v ZDA letkom prvih 10 mesecev lanskega leta 628 milijonov dolarjev vlog, 272 milijonov pa iz Holandije. Mali Bermudi so vložili v ameriško gospodarstvo lani 80 milijonov dolarjev, Hong Kong pa 28 milijonov.

Splošna sodba je bila, da sta izreden pritok povzročila nemir v Franciji v maju in juniju, ko je bil ugled franka nenadno zlomljen, in sovjetsko-sateljski vdor v Češkoslovaško v avgustu, ko je svobodna Evropa nenadno zopet začutila strah pred sovjetsko poplavo. Dejansko je bil pritok tujih sredstev v ZDA najmočnejši v marcu in aprilu, torej pred obema tema dogodkoma.

Gomulka utrdil svoj položaj

VARŠAVA, Polj. — Vladislav Gomulka je bil lansko pomlad v nevarnosti, da ga v vodstvu Partije in dežele spodrine notranji minister gen. M. Moczar, vodnik partizanskih borcev v času druge svetovne vojne. Z rusko podporo je Gomulka dosegel na partijskem kongresu jeseni ponovno izvolitev. Od tedaj je postopno začel žagati gen. M. Moczarja in njegov položaj še tako oslabil, da mu je prenehal biti nevaren. Napovedujejo, da utegne izgubiti ne le vodstvo partizanskih bojnikov, ampak tudi svoj položaj v Partiji in v vladi.

V SOBOTO SE ZAČNEJO V PARIZU RESNI RAZGOVORI

Po osmih mesecih pripravljanja in pogajanj o postopku ter drugih tehničnih vprašanjih je bilo včeraj objavljeno, da se bodo začeli v soboto v Parizu stvarni razgovori o končanju vojne v Vietnamu.

PARIZ, Fr. — Henry Cabot Lodge je v ponedeljek priletel sem in prevzel vodstvo ameriške delegacije pri mirovnih pogajanjih. Časnikarjem je izjavil, da bo storil vse, kar je v njegovih moči, da bodo razgovori tekli gladko in da bodo čim preje privedli do uspeha. Po razgovoru z zastopniki saigonske delegacije je bil včeraj dosežen sporazum, da naj bo prvi sestanek razširjene konference v soboto dopoldne v hotelu Majestic, kjer so se lani v maju začeli razgovori med Zdrženimi državami in Severnim Vietnamom. Dogovorjeno je bilo, da se bodo takoj lotili osnovnih vprašanj, namesto da bi izgubljali čas s propagandnimi govori.

Rdeči so predlagali prvi sestanek konference že za včeraj, pa je ameriško-saigonska stran predlog odklonila, češ da ni mogoče izvesti vseh potrebnih priprav. Henry Cabot Lodge je sicer poletel v ponedeljek v Pariz, čeprav se je moral zato odreči prisotnosti vsmestitvenega slavja novega predsednika R. M. Nixona, toda tam še ni glavnega zastopnika Južnega Vietnamca N. C. Kyja. Ta bo priletel predvidoma v petek jutraj. V Saigonu niso računali, da bodo razgovori o postopku končani že preteklo soboto.

Prva seja je določena za soboto ob 10.30 dopoldne v veliki dvorani hotela Majestic okoli okroglice 107e, na katere v neki strani bo v oddaljenosti 15 palcev stala podolgovata miza za tajnice in smenalne aparate. Rdeči vstrajajo na stališču, da je "pariška konferenca" štiristranska, med tem ko ameriško-saigonska "stran" govori o "dvostranskih razgovorih v Parizu".

Glavna tri vprašanja razgovorov bodo brez dvoma: končanje sovražnosti v Južnem Vietnamu, umik tujih čet od tam in politična ureditev Južnega Vietnamca. Nobeno teh vprašanj ni lahko rešljivo in bo nemara potrebna dolgo razprava, predno bo o katerem izmed njih dosežen sporazum. Trdijo, da kaže Hanoi več volje za nagel uspeh razgovorov in končanje vojne kot pa predstavnik Osvobodilne fronte Južnega Vietnamca. Značilno je, da ni rdeča stran izbrabila v propagando zakasnitve razgovorov, ki sta jo povzročili sprememba

Iz Clevelanda in okolice

Asesment— Društva, ki pobirajo asesment v SND na St. Clair Avenue, ga bodo ta mesec pobirala v petek, 24., od 6. do 8. zvečer.

Štiri desetletja in pol— V nedeljo, 26. januarja, bosta g. Frank in ga. Paulina Zefrin, 11927 Granger Rd., Garfield Hts., Ohio, obhajala 45-letnico svoje poroke. Slavljena, njuni otroci in njih družine se bodo zbrali pri hčerki Stefaniji. Cestitamo in želimo še obilo zdravih in zadovoljnih let skupnega življenja!

Zadušnica— Jutri, ob 7.50 bo v cerkvi sv. Kristine sv. maša za pok. Petra Sokacha ob 25. obletnici njegove smrti.

R. Steele se še ne bo vrnil na sodišče—

Euclidski sodnik Robert L. Steele je dejal sinoči, da pristaja na zahtevo odvetniške zbornice Clevelanda in se ne bo vrnil na sodišče, dokler ne bo posebni odbor odvetniške zbornice v začetku prihodnjega mesca imel priložnosti razpravljati o njegovem slučaju. Gre v prvi vrsti za njegov odnos do Mrs. Barbare Schwartz, ki ni v soglasju s členom 4 kanona Zveze ameriških pravnikov o etiki. Ta člen pravi, da mora biti tudi privatno življenje sodnika neoporečno.

Preiskava o umoru sodnikove žene Marlene se med tem naealjuje pod vodstvom okrajnega javnega tožilca Joanna T. Corrigan. Včeraj so ponovno preiskovali notranost in zunanost hiše na Miami Rd., v kateri je bil umor 9. januarja izvršen.

Zadnje vesti

CORONADO, Calif. — Kap. Lloyd M. Bucher je včeraj pred komisijo admiralov izjavil, da se ni inel možnosti braniti pred inčimi, ko so ti nenadno obkolili njegovo ladjo Fueblo 23. januarja lani. Vsak odpor bi pomenil nesmiselno smrt mornarjev.

WASHINGTON, D.C. — R. M. Nixon je imel včeraj prvo sejo z Narodnim varnostnim svetom, za danes pa je sklical sejo kabineta takoj potem, ko bo ta zaprižen. Senat je odložil potrditev notranjega tajnika W. J. Hicke'a.

NEW ORLEANS, La. — Včeraj se je začela razprava proti Clayju Shawu, ki je obtožen, da je koval zaroto za umor predsednika J. F. Kennedyja. Začeli so izbirati porotnike.

LOS ANGELES, Calif. — Sodna razprava proti Sirhanu B. Sirhanu, ki je obtožen umora sen. Roberta F. Kennedyja lani v juniju se ukarja še v d n o z izborom porote.

PRAGA, ČSR. — Predsednik vlade O. Černik je na zborovanju delavskih unij včeraj dejal, da ima vlada zelo malo možnosti pospešiti liberalne reforme v "sedanjih posebnih političnih razmerah". Med tem so se na Venceslavovem trgu sredi Prage stotisoči Čehov spominjali žrtve visokošolca Jana Palacha, katerega pogreb bo v soboto. Sovjetska agencija TASS je označila njegov lastni zažig sredi Prage pretekli četrtrek za "protikomunistično izzivanje".

Libija, dežela miru in blaginje, pa tudi vzor arabske države

CLEVELAND, O. — Na Libijo smo že skoraj pozabili, bila nam je pa stalno v mislih v drugi svetovni vojni. Saj je do tja prodril Hitlerjev general Rommel in je le malo manjkalo, da ni prišel do suškega prekopa. Zadržali so ga Angleži in takrat se je vojna sreča nagnila na zavezniško stran. Boji v Libiji so bili hudi, njihove posledice so se poznale celih 10-15 let. Porušena so bila vsa mesta, vsa pota, redka industrija, poljedelstvo je bilo na tleh. Vsa sreča dežele je obstojala v tem, da je imela komaj 1,600,000 prebivalcev, navajenih na beraško življenje.

Po vojni so Angleži, ki so spoznali strateško važnost dežele, tam organizirali svojo vojaško postojanko. Kmalu so jim sledili tudi naši generali. Libija je tako postala važna vojaško-politično oporišče v arabskem svetu. To je tudi koristilo libijski neodvisnosti. Kadarkoli je Egipt začel

skiliti na Libijo, zmeraj sta se oglasila London in Washington in postavila v bran libijske samostojnosti.

Med tem je dežela postala izredno bogata. Odkrili so tam ogromna ležišča nafte, ki so jih naravno dobili pod svojo kontrolo mednarodni karteli, toda libijska vlada ni pri tem ostala praznih rok. Davek na eksploatacijo naftnih vrelcev daje državnim blagajni že od 1. 1958 vsako leto več dohodkov. L. 1967 je Libija izvozila 637 milijonov sodov nafte, lani jih je bilo 900 milijonov, kmalu bo dosegla bilijon sodov. Bo torej tekmovala s Savdsko Arabijo in Kuvajtom.

Libijska državna blagajna naravnost plava v zlatih valutah. Državni proračun je znašal l. 1960 komaj \$336 milijonov, danes dosega že bilijon dolarjev. Libijska vlada je do sedaj porabila vsa sredstva za prosvetne, kulturne in prometne namene, sedaj hoče modernizirati kmetijstvo in

spraviti zdravstveno stanje na višino.

V Libiji vlada 77-letni kralj Idris. Je že hotel iti v pokoj, pa je javnost zahtevala, da ostane še na oblasti. Glavna kraljeva skrb ni samo gospodarski in socialni napredek dežele, skrbi ga tudi libijska zunanja politika. Ve namreč, da bi sosedni Egipt strašno rad prišel do oblasti nad libijskimi naravnimi zakladi in bi rad v ta namen "anektiral" celo Libijo. Idris se proti egiptovskim nakanam brani na dva načina: ker je bogat, se je povezal z bogatim savdskim kraljem in prav tako bogatim šejkom iz Kuvajta. Vsi trije skupaj dajejo posojila revnim arabskim državam, da morejo obstati. Vedo, da posojil ne bodo zlepa dobili vrnjejih, vedo pa tudi, da bodo arabski-socialisti pustili njihove dežele pri miru, dokler bodo od bogatih kronanah glav dobivali posojila.

Na drugi strani gleda Idris, da je v dobrih stikih z Londonom in Washingtonom, Smatra prijateljstvo z njima kot jamstvo za libijsko svobodo. Večina libijske javnosti odobrava kraljevo politiko, toda libijska mladina je začela hoditi svoja pota. Tej mladini se godi izredno dobro in ne ve, kaj je trdo življenje, ki ga še dobro pomni stari libijski rod. Mladi dobivajo razne politične in socialne privide, ki bi deželo spravili le v nesrečo. Idris se zato skuša opreti na močan srednji rod, ki naj prevzame njegovo nasledstvo. Upa, da je v sedanjem ministerskem predsedniku Bakkoushu našel primerne voditelja, ki naj Libijo reši nevarnosti, ki ji bodo gotovo grozile v bodočnosti. Libija je bogata dežela, zato pa gledajo vsi Arabci z zavistjo nanjo. Od zavisti do političnih akcij je pa v arabskem svetu pot navadno zelo kratka.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 15 Weds., Jan. 22, 1969

Nixon je nastopil

Prihajal je nad 8 let. L. 1960 mu je prihod spodletel, prehitel ga je v zadnjem trenutku njegov tekmeček pokojni J. F. Kennedy. V l. 1964 so republikanci plavali v Goldwaterjevih vodah, kjer ni bilo mesta za Nixona. Lani se mu je pa sreča nasmehnila. Zmagal je pri predsedniških volitvah, k zmagi so mu pa največ pripomogle razprtije med demokrati in pa neverjetni napor različnih zagrizencev bele in črne polti, da preprečijo demokratsko zmago. In tako je Nixon zmagal. Nič čudnega, pravijo njegovi kritiki in naprotniki: če je Wallace lahko dobil skoro 10 milijonov glasov, čeprav ni imel za seboj nobene tradicionalne stranke, zakaj ne bi mogel dobiti Nixon trikrat toliko glasov?

Tako je usoda prilepila na Nixonovo zmago tudi najglavni politični greh: zmagal je kot manjšinski kandidat nad razbito večino. To ga bo gotovo nagnalo, da bo najprvo skušal najti več zaslombe v deželi in ne morda v Kongresu. Tako je delal tudi pokojni Kennedy, ki mu je bilo več za simpatije med volivci kot pa za vpliv in ugled v Kongresu. Seveda je veliko vprašanje, koga naj navduši njegova politična filozofija? V volivni kampanji je pridobila le pristaše njegove stranke, nevrtalec in pritegnila. Nixon bo moral skušati popraviti s svojo politiko. Tu se bo takoj spodtaknil ob Kongres. Tam vlada demokratska večina. Res se ne odlikuje z disciplino, toda brez nje pa tudi ni. To bo Nixon verjetno skušal že prve mesece svojega režima. Želimo mu, da pri tem ne bo preveč razočaran. Demokratje so namreč tako muhasta pasma, da še sami sebe ne razumejo. Kako naj jih razume republikanec?

Druga težava njegovega režima bo obstojala v tem, da bo moral posvetiti dosti časa in sposobnosti urejanju zadev, ki jih je dobil v roke kot politično dediščino. Morda ima nove ideje, toda jih ne bo utegnili uresničiti. Kako naj na primer začne novo smer v zunanji politiki, ko ga mori vietnamsko vojskovanje? Tu ne more napraviti nobenega drznega koraka, kajti od leve in desne preživijo nanj pogledi republikanskih golobov in kraguljev. Čim več bo kraguljev, tem težje mu bo najti pravo pot iz vietnamske zagate. Njegov glavni nasprotnik Ho Či Minh bo tudi napram njemu — kot je bil napram Johnsonu — veliko prožnejši, saj za Ho Či Minha ne obstoja nobeno javno mnenje, ki bi se ga moral bati ali ga vpoštovati. Kakšno novo taktiko bo Ho Či Minh uvajal napram Nixonu, se bo kmalu pokazalo. Nekaj znakov kaže, da jo že ima, toda njeni obrisi še niso jasni. Zato danes še ni mogoče slutiti, v katero smer in v kakem razponu bo nihalo vojskovanje v Vietnamu.

Drugi problem, ki ga bo moral in ki se mu ne bo mogel ogniti, je druginja. Zmeraj močnejši je klic, da je treba dviganje cen zaustaviti. Klic prihaja iz domače in tuje javnosti. Zvezan je z opomini in grožnjami. Ako bo Nixon začel boj proti druginji, bo moral zahtevati žrtve od vseh slojev. Delavcem bo grozilo pomanjkanje dela, podjetjem pa pomanjkanje naročil in manjši dobički. O žrtvah noče zaenkrat nihče nič slišati. Saj unijam ne pride niti na misel, da bi ne zahtevale vedno večjih plač in mezd, da ne govorimo o obrobni koristih. Gospodarski krogi že pripravljajo splošen napad na federacijo, da zniža davke. Znižanje davkov zahtevajo ravno takrat, ko konjunktura kar prekipava, kar nazorno slika sedanja višina obrestne mere. Stara je resnica, da gospodarstvo nosi v veliki konjunkturi najlažje velika davčna bremena, pri nas pa naj bi to ne veljalo! Pod Kennedyjevim in Johnsonovim režimom to res ni veljalo, zato pa tudi imamo sedaj tako druginjo.

Sicer pa roko na srce! Za boj proti druginji je treba imeti močno politično oporo. Tako je imel po drugi svetovni vojni edinole Johnson v l. 1964-1966, pa tega ni izrazil. Nixon je še nima. Kako naj potem kroti apetite podjetij in unij? Zato se bojimo, da bo Nixon imel ravno tako malo sreče v boju proti druginji, kot sta jo imela Kennedy in Johnson. Posledico bo čutil l. 1972, ako bo hotel takrat kandidirati.

Nixon si verjetno tudi ne dela nobenih upov, da bo v deželi vladal 4 let mir in red. Komaj je zmagal, že mu je levica vseh vrst in barv napovedala boj. Povod za boj ji bo dala — tako računava — Nixonova socialna politika, ki naj bi po levičarskem načrtu obstojala v demontiranju Johnsonove socialne zakonodaje. Kar je bo še ostalo, bo pa tako zmaličena, da je ne bo mogoče prepoznati.

In dvignile se bodo vse levičarske struje kot en moč in začele nemire, izgrede, demonstracije, upore v znamenju obrambe pridobljenih socialnih pravic iz demokratske dobe. Nixon je sicer v vodilni borbi govoril o potrebi po varstvu zakonitosti, reda in mira, toda njegovi nasprotniki mislijo, da bodo red, mir in zakonitost branili le policaji in vojniki, ne pa sporazumno reševanje socialnih problemov.

Vse to niso prividi, rojen iz strahu pred bodočnostjo. Na organizacijo izgrediv se že pripravljajo levičarski štu-

dentje; tuptam imajo že "generalne vaje" na raznih univerzah. Pozive "na barikade" pišejo razni vodilni levičarski skrajneži. Tako bo Nixon postavljen preko noči pred vprašanje: ali naj vlada z močno roko, ali pa naj skuša pomiritev razburjene duhove s pogajanj, dokler ni dosežena skrajna meja?

Vse to nam prihaja na misel, ko opazujemo začetek Nixonovega režima. Nixon je prevzel krmilo dežele, vprašanje je, kakšna bo, ko ga bo izročal l. 1973.

* KJE JE KRIVDA — KDO JE KRIV, da početki raznih gospodarskih, kulturnih, političnih in drugih idej med nami tako hitro oblede in izgubijo zanimanje v javnosti?

Odgovorov, nasvetov in pojasnil se da navesti cele vrste. Vsak sodi po svoje — največ sodb je pa takih, kakor že so te v korist in v prid njim, ki jih izražajo.

Našim politikarjem razne zamisli glede vseh raznih funkcij v našem narodnem, gospodarskem, političnem, socialnem in v drugih raznih uredbah reda in življenja med nami — služijo najbolj v časih političnih kampanj in pa, da z njimi kažejo zanimanje za blagobit javnosti. To jih dela popularne in ugledne v javnosti. Zato zlasti ob volitvah hitijo s predlogi in nasveti za izboljšanja tega in onega med nami. Do tu vse v redu in prav. Križ pa je pri tem, da po volitvah na to mnogi izmed njih radi pozabijo.

Najvažnejši za devet vsakega naroda in dežele sta red in varnost. Ne samo, da se te v govornih in tisku poudarja, ampak da se te tudi skrbno in strogo čuva. Zato ima vsaka samostojna dežela svoje postave, predpise in zakone.

Glede bolj previdnih in natančnejših predpisov in zakonov glede tega, da se zajezi in omeji pojave zločinstva, se zadnja leta vse od tragičnega dogodka v Texasu 1963 in za tem še vrste drugih mnogo govori (vsaj govorilo se je), da je treba postavnih preuredb, da se to doseže in zajamči.

Kako?

Samo besede in govornice o tem ne zadostujejo. Treba je tudi resne odločnosti in resnih odločnih pravil: Takole bo, tako mora biti, če ne bo govorila palica pravice!

Vse od umora v Dallasu, posebno še po umoru dr. Kinga in za tem po umoru R. F. Kennedyja se govori o registraciji strelnega orožja. Nekateri države imajo o tem določene kazni. Večina pa prav malo, kršitev doleži in prepovedi je dosti, a odločne zahteve, da se mora določila in predpise spoštovati, teh je malo. Tudi, da bi uveljavili glede orožja stroge prepovedi, o tem ni dosti čuti. Dan za dnem je v tisku in na radiu polno poročil in vesti o roparskih napadih in umorih itd. Zdad tu zdaj tam je kdo ustreljen od roparjev, mladecev itd. Kje dobijo orožje? Pravijo, da strelno orožje je registrirano! Nekje si ga navajajo — nekdo jim ga prodaja — kako, če je prepovedano? In kako se postopa proti tem in tistim "nekdo", ki prodaja takim strelno orožje brez kontrole? Kako funkcionira kontrola nad strelnim orožjem? Se to ne da dognati?

Dalo bi se, samo malo resnega in odločnega nastopa bi bilo treba od onih, katerim je zaupano čuvanje in izvrševanje postav in zakonov.

Odlčnosti, odločnosti treba! Ne pa cincanja in samo govorjenja o tem! Pravici več moči in bolj močne roke, pa bi bilo drugače v takih ozirih, kakor je s cincanjem in neodločnostjo in s predolгим zavlačevanjem v takih slučajih se daje k zločinom

nagnjenim le potuho.

Seveda so na take očitke odgovori. Pravijo, zakonodaje posameznih držav in tudi zvezni kongres še ni uveljavil takih točno strogo določenih postav in zakonov. Posamezne zvezne države tu in tam zahtevajo, da se taki slučajji prepuščajo njim. Zvezni uradi pa na drugi strani odgovarjajo, da to spada v področje posameznih držav. Politkarji zgleđa, da se nečejo drug drugemu zameriti in vozi se v takih ozirih, kakor se. Zločinski elementi pa to izkoriščajo, pravice posameznikov pri tem ne pridejo do pravične zaščite; zločinstva pa imajo mnoga odprta vrata, da se izmuznejo zasledovanjem pravice.

Izgovori, da se to ne da primerno omejiti, ne držijo. Vsako stvar se omeji, samo če se hoče in če je za to potrebne volje.

Ampak tako kakor doslej — le s politiko prepleškanih govori in izjavami se seveda takim slučajem in potrebam ne more dosti pomagati. Odlčnost in trdopalica pravice bi to bolje opravila, kakor pa brezkončno beseđenje politikarjev in drugih. In do slednjega bo enkrat prej ali slej prišlo, ali pa bo v teh ozirih taka mešanica, da ji ne bi vsak razumel — razen tistih, kateri znajo v takih mešanicah zase koristno ribariti.

Kaj naj pričakujemo v teh ozirih? Odgovori na to so težki. Kakor zdaj zgleđa, bodo leta odselej tja do konca tega veka silno polna raznih kriz in težav. Če imajo kaj veljave napovedi množnja prebivalstva, bodo naše ZDA, če ne pride kaj posebnega vmes, štele kakih 275, nekateri prerokujejo celo 300 milijonov prebivalstva. Po množjenju in naraščanju mas bomo takrat nekako 50:50 beli s črnimi. Po vlemestih se bo ta rasna razlika čutila še trikrat bolj kakor po malih predmestjih in po deželskih krajih.

Kako bo javnost ZDA takrat sprejemala in preživljala — je vprašanje!

Upajmo in to je vse, kar moramo, da bodo civilizacija in potrebe med sebojnega življenja med rasami našle srečne stike, da se bo vse skušalo rešiti in voditi v duhu, ki bi bil vsem v korist. Če ne, bodo imeli tedaj življenjske težave. Ti nam odgovarjajo misli in gledanja v prihodnjost.

Vsem čitateljem Ameriške Domovine srečno in zdravo novo leto!

Vojakove smrti so se spominjali

Chicago, Ill. — 8. jan. sem bil pri Tellis-ovih. Obhajali smo obletnico smrti vojaka polkovnika Andreja Jesenič Tellisa. Bil je samo vojak. Kako je v svojih mladih letih čutil svoj poklic. Takoj ko je prišel v Ameriko, je stopil k skavtom in se jih je trdno držal, tako da je postal njihov predsednik, ko je dobil pri tajni volitvi to najvišje odlikovanje. Ko je bil na Loyola univerzi, je študiral na diplomatskem oddelku in se je udeleževal vojaških kurzov. Maturiral je z odliko in je dobil zlato kolajno od šole in od Chicago Tri-

bune. Takoj po maturi je šel k vojakom in je bil poslan za eno leto v Korejo in je dobil tam od korejske vlade zopet medaljo.

Mati ima zbrane vse njegove dokumente o njem. Ko je prišel s Koreje, je nadaljeval vežbanje v padalstvu, kar je tudi drug učil. Poem je služil v posebnem vojaškem oddelku v Nemčiji, kjer se je tudi poročil. Nato je prišel v Ameriko, od koder je bil poslan v Jungle School, od tam pa je šel v Vietnam. Bil je vojak skozi in skozi in še tako mlad je dosegel velike stvari, kar vse kažejo premnoge medalje ali odlikovanja, ki jih ima mati vse spravljene v posebnih okvirjih: to je osem šolskih prid univerzo, tri kolajne ima z univerze, potem šest vojaških odlikovanj in sedem raznih drugih.

Padel je zadet v vojski 8. januarja 1968. Pripeljali so mrtvega v Ameriko in ga pokopali pa v ojaškem pokopališču blizu Winnetka, tako da lahko starši večkrat gredo na pokopališče, kjer ima zelo lepo urejen grob.

Dragi Andrej, počivaj v svetem miru!
P. Odilo OFM.

IZ NAŠIH VRST

Lemont, Ill. — Cenjena gospa Debevec! Božično razpoloženje je minilo in vsakdanje življenje je zopet zavzelo navaden tir.

Človek se nehoti zamisliti v preteklost in v duhu obiskuje prijatelje in znance, ki so se ga spomnili za praznike. Premišljuje pa tudi morje dobrot, prejetih iz božjih rok in tudi onih, ki prihajajo od dobrosrčnih in velikodušnih ljudi. Med te moram šteti tudi Vas, blaga gospa Debevec, ki nam leto za letom pošiljate Ameriško Domovino in to brezplačno. Koliko poučnega in zanimivega prinaša ta dnevnik! To bo potrdil vsak, ki ga s pozornostjo čita. Daj Bog, da bi izhajal še mnogo let!

Vam, spoštovana gospa Debevec, izrekam iskreno zahvalo, proseč Novorojenega Kralja, naj blagoslovi Vas, pa tudi gospoda urednika in vse, ki so zaposleni pri tem delu, s čvrstim zdravjem, zadovoljstvom in onim mirom, ki se je oznanjal na prvi Sveti večer.

S hvaležnimi pozdravi
Šolske sestre

Cleveland, O. — Spoštovana uprava! Sicer nama naročnina še ni potekla, pa jo raje obnoviva malo prej, da vam ne bo treba pošiljati obvestila.

Priloženo vam pošiljava naznacknico za enoletno naročnino. Z Ameriško Domovino vso zelo zadovoljna in ji želiva veliko naročnikov.

Obenem voščiva vsem srečno novo leto in vse najlepše pozdravljava!

Mary in John Majerle

New York, N.Y. — Spoštovani! Priloženo pošiljam denarno nakaznico za enoletno naročnino za Ameriško Domovino. List mi ugaja in ga vsem toplo priporočam.

Sprejmite moje pozdrave in novoletna voščila z najlepšimi željami!

Cecilia Remc

North Chicago, Ill. — Cenjeno uredništvo! Tu pošiljam ček za enoletno naročnino za Ameriško Domovino in obenem vse lepo pozdravljam in želim srečno novo leto.

Frances Cankar

Cleveland, O. — Spoštovani! Tukaj vam pošiljam ček za celoletno naročnino. Ameriško Domovino rada berem, zato tudi obnavljam naročnino.

Sprejmite vsi skupaj prav lepe pozdrave in srečno novo leto vsem!

Josephine Kordan

Jože Grdina:

Ob 75-letnici materine smrti

CLEVELAND, O. — Dne 5. decembra lani je minilo 75 let, odkar sem zgubil najdražje bitje na zemlji — mater. Bil sem tako majhen, da si jih niti malo ne spominjam in tudi njihove slike nisem nikoli videl. Na večer pred sv. Miklavžem so izdihnili svojo res blago dušo. Pobrala jih je neke vrste vročinska bolezen, kakor je tedaj pobrala več ljudi. Zdrava in čvrsta so zboleli in bili bolni le nekaj dni. Ko so jih pred smrtjo vprašali: Micka, ali bi rada ozdravela? so mati odkimali in dejali: Jaz bi rada umrla. Tako čista je bila materina duša, da se niso smrti ne le prav nič bali, ampak so želeli umreti. Večkrat potem, ko so mi povedali, kaj so mati rekli, sem si želel: Oh ko bi bil tudi jaz tako pripravljen na smrt, kot so bili moja mati.

Moja mati so bili rojeni v vasi Podpeč, župnija Preserje. Tam v vznožju 482 metrov visokega griča, na katerem kraljuje Sv. Ana, je tekla zibelka moje matere. Bili so najstarejša hčerka posestnika Matevža Artača, p. d. Štruklja, in njegove žene Marije. Kot deklo so hoteli iti v samostan, pa jih mati niso pustili čes: Kdo bo pa delal. Tako so ostanili doma, vse dokler se niso poročili. Mati bi se lahko poročili v domači vasi, pa niso hoteli. Ko so jih vprašali: I, Micka, koga boš pa vzela, je Micka odgovorila: Rogljevega Janeza že ne, on kolne; bom vzela Slugovega Mitijeta, ki rad moli. Kako je prišlo do možitve?

Oče Matevž iz Podpeči in Luka Grdina iz Prevalja sta bila velika prijatelja; oba sta bila vojna veterana. Oče Matevž, oziroma moj ded, so služili Franca Jožefa, ko je kot 18-leten mladenič postal vladar Avstro-Ogrske. Pod slavnim avstrijskim vojskovodjem Radeckijem so se bojevali s Piemontezji, ko so se hoteli in se potem odtrgali od Avstrije ter se zedinili z Italijo.

Med tem, ko so se ded Matevž Artač bojevali z Italijani, oziroma Piemontezji, so se oče Luka Grdina bojevali proti Madžarom, ki so bili monarhiji še bolj nevarni kot Italija. Madžari so se hoteli odtrgati od Avstrije, kateri so se uprli z orožjem. Avstrijski cesar Franc Jožef je bil v veliki stiski; grozil je razpad Avstro-Ogrske. V tej veliki stiski se je obrnil mladi vladar Avstrije na ruskega carja Nikolaja I. ter ga prosil pomoči. Vladar Rusije je prošnjoo Franca Jožefa uslišal in poslal proti upornim Madžarom svojo armado, kateri je poveljeval general Paskievič.

Rusi so uporne Madžare strli ter tako rešili Avstro-Ogrsko razpada, Francu Jožefu I. pa prestol in krono. Tedaj so Rusi videli, kako resničen je pregovor: Nehvaležnost je plačilo sveta. To se je pokazalo v vsej goloti 65 let pozneje, ko je isti cesar Franc Jožef I. 5. avgusta 1914 napovedal pravniku svojega rešitelja, carju Nikolaju II., vojno. Upravičeno so nam Rusi potem, ko smo bili v vojnem ujetništvu, poribali pod nos: Avstrijo smo rešili, da ni propadla, v zahvalo za to rešitev nam je pa Avstrija napovedala vojno. Bridka resnica! Ampak Bog je pravičen in poplača dobro, hudo pa kaznuje. Bog se ne ozira na spletke diplomacije in Njegova pota niso človeška, ampak božja. Kaj se je zgodilo, vidimo vsi: Avstro-Ogrske ni več, dočim je Rusija danes velesila prvoga reda, ki prekaša nekdanjo carsko Rusijo in vsem kratkomoalo fige kaže. Bog je sodil drugače, kot pa sodijo ljudje. Rusiji so jamo kopali, sami so pa vanjo padli.

Tako sva se srečala z Rusi: moj stari oče kot zaveznik Rusije, jaz kot sovražnik. Kot vojni ujetnik sem bil priča strašnega gorja ruske revolucije, katero

sta zakrivila Nemčija in Avstro-Ogrska. Pred nedavnim sem videl, kako ta Rusija zmagovito vstaja.

To prijateljstvo iz vojnih časov je dovedlo, da so oče Luka Grdina pobarali Matevža Artača: Matevž, ti imaš dekleta, jaz pa imam fante. Ali bi ti dal vašo Micko našemu Matijetu? Oče Matevž so pa odgovorili: Luka, ako bo Micka zadovoljna, sem jaz tudi. Ker sta bila za to Micka in Slugov Matija, je prišlo do svatbe. Micka je prišla k Slugovim za gospodinjo. Vse je tako lepo kazalo in novoporočenca sta se veselila lepe bodočnosti, da ni prišla vmes Amerika.

Takrat je vse vrel v Ameriko. Tudi iz našega kraja so šli. Prvi iz naše vasi je bil najstarejši očetov brat Janez. Oče Luka so ga dali učiti za klobučarja in ko je to z odliko dovršil in postal klobučarski mojster, so mu oče kupili v vasi hišo, v kateri je pričel svojo obrt in pa še gostilno. Oče Luka so bili jako preudaren, dober gospodar in so hoteli vsakemu poskrbeti kos kruha. Janez se je poročil z Bizjakovo Micko iz Podgore pri Vrhniki in iz tega zakona so bili tam rojeni John J. Grdina, še danes živeči takozvani čarovnik, potem Mary, poročena z A. Hafnerjem, Tončka, poročena Kališ in Matiček. Mary in Matiček sta že umrla, John pa še danes kaj "zacopra". Tudi Tončka Kališ je še živa. Ančka, por. Jakšič, je bila rojena v Ameriki. Prav tako ostali Johnovi otroci.

Kljub temu, da je bil Janez zborn klobučar, pa jako dober gostilničar, ki je radi svoje veselje narave in darežljivosti imel dosti gostov in pivcev, se je odločil, da gre tudi on v Ameriko. Res je šel in prišel v Cleveland l. 1890. Ker je bil izurjen klobučar, je kmalu dobil delo v klobučarni in ker je znal tudi nemško, je kmalu postal delovodja v klobučarni. Prej menda ni bilo nobenega Slovenca v klobučarni, ko je pa on postal delovodja, pa nalodane so bili v klobučarni zaposleni povečini Slovenci. Vse je dobri stric John spravil v delo v klobučarni. Marsikateri mož mi je potem pripovedoval: Tvoj stric Žan (John) Grdina mi je dal delo v klobučarni. Zelo so mi bili hvaležni. Potem je pričel z gostilno. Vse je vrel k dobremu Johnu Grdini, ki je bil eden izmed prvih pionirjev slovenske naselbine in župnije sv. Vida.

In ta naš Janez je pisaril domov, kako je v Ameriki. Ko je prišel od vojakov brat Jakob Grdina, ki je 3 leta služil cesarja Franca Jožefa pri 7. lovskem bataljonu ali takozvanih jegrih, je dejal očetu; Jaz grem tudi za Janezom v Ameriko. Stric Jakob je bil po poklicu čevljar. Kakor Janeza za klobučarja, so dali oče Luka Jakob učiti za čevljarja. Oče Luka so se popraskali za ušesi: Ja, kaj mi bodo vsi ušli v Ameriko? Tako so se trudili, da jih ohranijo doma in jim dali vsakemu kos kruha, in sedaj v Ameriko. Po tedanjih vojaških postavah pa, kdor je prišel od vojakov, ni dobil dovoljenja, oziroma potnega lista, dokler ne odsluži vsaj ene vojaške vaje. Tako ga tudi naš Jakob ni dobil, a on je hotel v Ameriko.

Oče Luka, ki so sami bili vojak 8 let, so pa vedeli, kaj je vojaška postava, vedeli so tudi, da je bil Jakob eden tistih, ki je, če je kdo dal za liter vina, dal za dva litra. Bil je vesele narave. To pa je očeta zaskrbelo in kaj lahko se zgodi, da pride Jakob ob denar, pa so rekli mojemu očetu: Matija, pojdi ti z njim v Ameriko; tebi bom dal denar, pa ga spravi v Ameriko in ti si boš prislужil kak dolar, ki ti bo na kmetiji zdaj, ko si gospodar, prav prišel. Moj oče so v očetovo željo privolili in z Jakobom sta se odpravila v Ameriko: Moj oče s potnim listom, Jakob pa brez njega.

Moji materi to ni bilo prav nič všeč, četudi gre njih mož le za (Dalje na 3. strani)

GOSTAČ MATEVŽ

Spisal F. S. Finžgar

Zupan Primož je Tevža, ki ga je imel izmed vseh dninarjev najrajši in ker je bil za hčerko odnesel velikonočne jedi v cerkev, povabil za opoldne na obed. Tevž se je za povabilo lepo zahvalil in se izgovoril: "Ne pridem. Mati so sami doma. Pri njih moram ostati."

"Lepo!" je pritrdil zupan. "Zena, ti pa daj Tevžu s seboj nekaj za pirhe." Zupanja je naložila vpletenco vsega obilo in jo dala Tevžu, ki jo je hvaležen odnesel domov. "Prebitansko dober sin je tale Tevž," ga je zupan Primož pohvalil vprico družine. "Nič takih," je pritrdila žena. V ponedeljek so se spočitli in dobre volje vsi razgibali. Sosede so se obiskovali, najmlajši fantje so imeli veselje s štrucanjem na vasi in krog cerkve. Kdor je imel trden pirh, da je obil na petnji in špični pirh tovariša, ta je pirh priiral. Cera se je pirha skončala, to se pravi, da se je ubil eden na petnji, drugi na špični, sta pirha obdržala. Iskala sta potem drugih soigralcev. Zato so se sklicevali: Celec, petnja, špičnja! Ves ljubi dan je bilo na vasi in krog cerkve teh klincev brez konca in kraja.

Odrasli fantje in tudi gospodari so se popoldne nabrali po gostilnah, da se po dobri in obilni jedi odležajo. Vsaka vas krčme tedaj ni imela; tudi v Vidovslavcih je ni bilo. Posamezni fantje, ki so si z vinom že narabali poguma, so zase odhajali iz krčm, da stopijo k sodnikom in znanim hišam, kjer so imeli že zrele hčere, po pirhe. Dekleta so trdno vedele, da pridejo. Vsak je bil obdarovan, pa ne vsak enako. Za svojega fanta je vsaka dodala k pirhu še kaj drugega, vsaj z rdečo žido povrh nekaj viržink.

Med fanti v krčmi je sedel tudi Tevž. Kako rad bi bil stopil do Novakovih! Prepričan je bil, da Vida misli nanj in bi mu drage volje dala pirhov. Toda kako bi si upal v hišo, on, gostač? Drugi fantje so se že vračali in se postavljali z dobljenimi pirhi. Tevža so celo podražili, češ pojdi k Vidu! Bolelo ga je, pokazal jim ni. Z vinom si je tešil hrepenenje, a se na viden vesel šalil in prepeval s fanti. Ko je bila družba krog mize najbolj glasna, se je Tevž tihoma izmuznil iz krčme. Na koncu vasi je dvakrat zavriskal iz žalosti in jeze. Potem je krenil proti domu.

Vso pot mu je kljuvalo srce: Vida! Vida! Jezil se je na svojo gostačino, na nore postave, ki prepovedujejo zakon tem, ki nimajo posestva. Kakor da žuljave krme niso nič! Nazadnje se je trmasto razsrdil in se odločil, da nalašč stopi k Novakovim in pobara Vido po pirhih. Novakovi ga imajo radi in oče zaradi pirhov ne bo mislil, da je prišel snubit, in mu ne more zameriti. — Saj morda niti ne bedijo več? — Novaka med možmi v krčmi ni opazil. — Je pa tudi tako kasno, da mu ob pozni uri ni kazno vdirati v hišo, čeprav bi se sveto. — Zato je zavrgel misel na zbeigan in nesrečen počasi stopal proti domači vasi. Sklenil je, da pojde naravnost domov. Z materjo posedli in pokramlja; pri griznila boste od žegna in popila vino, ki ga je kupil materi za prazniški priboljšek.

Ze je hotel zaviti po samotnih ulicah, da bi zgrešil Novakovo

OB 75-LETNICI MATERINE MRTI

(Nadaljevanje s 2. strani)

časno v Ameriko pa so dejali možu: Matija, le pojdi, saj me ne boš nič več videl. Ali so mati kaj slutili ali kar tjavendan rekli, ne vem. Zgodilo pa se je, da oče res niso nikdar več videli svoje drage Micke.

Nekako bolj pozno spomladi 1. 1893 sta moj oče in njihov brat prišla v Cleveland k bratu Johnu Grdini ter se nastanila pri njem. Takrat se je snovala župnija sv. Vida. Kakor so mi pravili oče, če se prav spominjam, so bili oče na novi maši Rev. Vida Hribarja. Ob ustanovitvi župnije sv. Vida je bilo iz naše preserske župnije več Presercev. Naši trije iz Prevalja, Frank Suhadolnik iz Kamnika, poznejši odlični trgovci z obvalom. Tam, kjer je danes Stanley Mager, Stefan Kovač iz Ponikev, vas Preserje, Bohova Johana iz Goričice, poročena z Mihaelom Setnikarjem iz Borovnice, in morda še kak drug Preserec.

O župniji sv. Vida pove ustno izročilo, zapisano pa ni, da je na zborovanju, ko se je ustanovilo župnijo in je prišlo do imena župnije, komu naj bi bila posvečena cerkev. Župnik Hribar dejal: Jaz predlagal imena ne bom, le svetoval bom: Ako bo patron župnije moškega spola, naj bo sv. Vid, če pa ženskega spola, potem pa sv. Katarina. Na te Hribarjeve besede vstane John Grdina, pa pravi: Sveti Vid, sveti Vid. In pri tem je ostalo. Da je stric John to predlagal, oziroma potrdil nasvet župnika Hribarja, je umevno, ker patron preserske župnije je sv. Vid. Tako naj bi po tem ustnem izročilu bil patron župnije sv. Vida v Clevelandu iz Preserja. Pripomnim pa, da je to ustno izročilo. Sicer je pa zgodovina župnije sv. Vida zelo pomanjkljiva, ker se ni vse zapisalo.

Ko so oče delali v klobučarni in klobuke "filcali in peglali", kakor so mi sami često pravili, dobijo od očeta Luka pismo: Dragi Matija, Tvoja draga Mica, katero si tako ljubil, je zapspala v Gospodo... Takrat pa oče v jok. Niso marali več za Ameriko, ampak se takoj odpravili domov. Ker sva bila s sestro Ančko, zdaj živečo v Vancouverju, Kanada, sama, jim ni kazalo drugega, da so si poiskali za ženo Marjano Suštaršič, p. d. Krivčevo iz Kamnika, ki je bila vrh žena, dobra gospodinja in skrbna mati. Pri nas med otroci iz prvega kakor drugega zakona ni bilo nobene izjeme in smo bili kot eden: Nobene razlike ni bilo. Bili so nam vsem kakor res prava mati. Ko sem bil l. 1953 v domovini, so bili zelo veseli. Ko sem stopil v rojstno hišo, so me mati objeli in dejali: "Oh Jože, kaj si le prišel. Veš, vedno sem želela, da te še enkrat vidim. Tako sem te vesela. Bog te sprejmi. Pred odhodom v Ameriko so se mi zahvalili, ko sem jim pošiljal za obleči in obuti. Očetu in materi, obema enako, ko so oče umrli, pa materi. Potem so pa dejali: Nisem tvoja mati, pa si me spoštoval, kot da sem tvoja mati, in nikdar mi nisi rekel mačeha Bog ti bo dal srečo, tebi in tvoji družini. Pri vsaki sv. maši molim med povzdigovanjem za tvojo srečo. Pred odhodom v Ameriko mi podajo steklenico blagoslovljene vode ter pristavijo: "Jože, pokropi ker me tečaj, ko bom ležala na mrtvaškem odru, ne boš mogel. Vzel sem steklenico, se zahvalil materi za tako dobro vzgojo in ker so mi tako odlično materinsko nadomestovali mojo prerano umrlo mater, ter jih pokropil, pa jim vrnem steklenico z zagotovilom, da jim bom še po-

šiljal, da bodo še jedli bel kruh. Tako sem se ločil od druge dobre matere. Kakor so se spominjali oni mene pri sv. maši, tako se jih spominjam tudi jaz. Za očeta in obe materi enako. Saj sta se obe trudili za mojo dušno in telesno srečo.

Na mojo mater sem vedno mislil, od kar sem se pričel zavedati. Ni je bilo pobožnosti ali prilike, da bi se jih ne spomnil v molitvi ter prejemanju sv. zakramentov in popolnih odpustkov. Za mater vse! Silno žal mi je bilo, da jih nisem poznal in ne videl njih slike. Vsepopoved sem spraveval domače, ima li kdo materino fotografijo. Nobeden. Od vseh drugih ja, samo od matere ne. Kar nejevoljen sem bil, ko se niso toliko pobrigali za materino sliko. Nobena cena bi ne bila previsoka, da bi jo jaz ne plačal za materino sliko, in noben okvir predrag za njo. Silno sem želel, da bi jih poznal. Nekeč se mi je ta želja le izpolnila. Bilo je v noči pred Cvetnim petkom, ko je god Marije Sedem Zalosti in je na Zalostni gori patronsko opravilo. To noč sem sanjal, da smo bili v moji rojstni hiši zbrani vsi domači. Med njimi je bila mlada okrog 25 let stara žena lepega belega obraza in rdečih lic, izpod kmečko nazaj zavezane rute so valovili zlatorumeni kodrast lasje. Nasproti mene za mizo je sedla ta ženska in me prijazno gledala. Jaz se niti malo nisem brigal za vse druge, samo to žensko sem gledal in ugibal, kdo neki je ta ženska. Kar se oglašijo stara mati in nagovorijo to žensko: Oh Mica! Tedaj je bilo, kakor da je udarila strela z jasnega. Spoznal sem, da je ta ženska moja mati. Po meni je vse zadrževalo in bilo mi je kakor, da mi hoče srce iz prs od nepopisnega veselja, da vidim mater. Kar čez mizo bi skočil, pa jih objel, pa nisem mogel. Kakor vkopan sem sedel za mizo in gledal mater. Kaj naj jim rečem, kako pozdravim? Po meni je od veselja vre vrelo: Mati so. Kaj naj jih prosim? Vedno, da so mrtvi, jih prosim: Mati! Zame Boga prosite. Tedaj se mati ljubko nasmejejo, pokimajo z glavo in pravijo: O ja Jože! Saj bom.

Ta trenutek je bil zame tako lep in pol nepopisnega veselja, karšnega jaz v svojem življenju še nisem doživel in tako lepih sanj, kot so bile te, še jaz nisem nikdar sanjal. Potem, ko so mi mati objubili, da bodo prosili zame, so počasi izginili. Tedaj sem se prebudil. Po meni je vse valovalo od velikega veselja, da sem videl mater. Tako resnične so bile te sanje, da se dolgo nisem mogel umiriti. Šele proti jutru sem se pomiril, zaspal pa tisto noč nisem več. Ko so zjutraj prišli v štalo, kjer sem spal, kot je bila tedaj navada smo fantje spali v hlevu pri živini, sem stari materi ves srečen zaklical: Joj mati, kaj se mi je nocoj sa-

njal! Kaj pa takega, vprašajo stara mati. Mater sem videl v sanjah. Ni mogoče, pravijo. Ja, je, je, ter jim pripovedujem, kakšni so bili in kako so se obnašali, pravijo stara mati: Ja, ta prava. Prav taka je bila. Potem sem pravil sorodnikom matere ter živo orisal, kakšni so mati bili. Odgovor vseh je bil kakor prej stare matere: Ja, prava je bila. Ko sem pravil to sestri Ančki, je dejala: O, kako si srečen. Jaz pa molim in prosim, da bi se mi kaj sanjalo o materi, pa se mi nič.

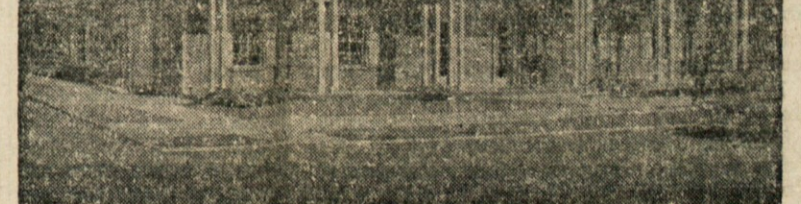
Ta materina podoba mi je ostala v srcu kakor neizbrisni pečat. Po ušesih pa so odmevale materine besede, ko sem jih prosil: Mati, zame Boga prosite, pa so objubili: O ja, Jože! Saj bom. Ta njihova podoba in besede so me potem spremljale v Ameriko, od tu v vojašnico sv. Petra v Ljubljani, na bojno polje v Galicijo, kjer smo se udarili z Rusi, ki so me v vroči bitki dne 20. decembra 1914 ujeli. Gotovo so tedaj posredovali pri Bogu mati, da sem ostal zdrav le jaz in še dva tovariša. Materina podoba in objuba me je spremljala skozi dolga štiri leta vojnega ujetništva v Rusiji in potem na težki poti iz Rusije v novo Jugoslavijo in potem ko sem po vrnitvi iz Rusije zopet oblekel vojaško suknjo ter z orožjem v roki šel še osvobodjevat slovensko Korosko, kjer smo pri Slovenjgradcu pod generalom Smiljaničem 28. maja 1919 dobro nasekali Avstrije in šest dni potem vkorakali na Gosposvetsko polje ter zavzeli Celovec.

Ta materina podoba mi je še vedno pred očmi, kakor takrat, ko sem jih videl, in še vedno slišim njih glas, ko so mi objubili, da bodo zame Boga prosili. Sem uverjen, da me spremljajo po vseh mojih potih; zlasti ko sem šel na obisk v Rusijo. Nič hudega se mi ni zgodilo in niti lasu mi niso skrivili.

To sem napisal moji dragi materi za spomin 75. obletnice njihove smrti, ko so pred smrtjo izrazili željo: Jaz bi rada umrla ter izdihnila svojo čisto dušo. To naj velja tudi moji drugi materi, ki so tako skrbeli in molili zame in mi odlično nadomestili mater. Sem prepričan, da se me obe spominjati pred božjim prestolom. Naj veljajo te vrstice mojeju skrbnemu očetu, kakor tudi mojim stricom Johnu, Jakobu in posebej še stricu Antonu, ko so mi tako radi pomagali. Prav tako vsem mojim sorodnikom od materine in očetove strani.

Vam pa, draga mati, za 75-letnico smrti klidem to, kar je povedal sv. Pavel: Uživate veselje, ki videlo ga ni oko in slišalo ka ni uho ter ga čutilo ni srce in ki presega vse želje. Na svideenje! Vaš Jože

Povejte oglaševalcem, da ste videli njihov oglaš v Ameriški Domovini!

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd. KENmore 1-6390
1053 East 62nd Street HENDERSON 1-2088
Grdina trgovina s pohištvom — 15301 Waterloo Road KENmore 1-1235
GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

Odločil se je ostati na Zemlji

HOUSTON, Tex. — Polk. Frank Borman, 40 let stari poljanik vesoljske ladje Apollo 8, ki je o Božiču krožila okoli Lune, se je odločil, da ostane na Zemlji, čeprav je imel dobre izglede, da bi bil izbran za prve izletnike, ki naj bi pristali sredi letošnjega leta na Luni.

F. Borman je prevzel mesto namestnika direktorja za vežbanje in pripravo mostov za vesoljske plete pri NASA. Ko so ga vprašali, zakaj se je odločil ostati na tleh, je dejal, da je čas, da se pobriga za svoje fante, katerih eden je star 15 let, drugi pa 17.

Moški dobijo delo

Peka potrebujejo
Nosanova pekarna na St. Clair Ave. išče izučena peka ali tudi vajenca za polni ali delni čas. Kličite od 5. do 6.30 zvečer; EN 1-1863. (17)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj
Lastnik prodaja dvodružinsko hišo na E. 200 St. pri Lake Shore Blvd. Kličite po 5:30 pop. 481-6155. —(16)

NAPRODAJ
Dve hiši na enem lotu, 6-sobna enodružinska, 5-5 dvodružinska v bližnji okolici Sv. Vida. Kličite po 5. uri: 361-1407. —(17)

Stanovanje išče
Mirno 4 ali 5-sobno stanovanje v bližnji okolici Sv. Vida išče zakonski par. Ponudbe na Ameriško Domovino, tel. 431-0628. (x)

Lastnik prodaja
1-družinsko hišo s 4 spalnicami, na E. 174 St. dvojni lot, krasen vrt, 4 garaže. Odlično za družine z otroci. Kličite 486-0816. (18)

LASTNIK PRODAJA HIŠO
v Collinwoodu, z dodatnim lotom. 3 spalnice (ena z aircond.) izgotovljena soba na 3. nadst. zaprtja veranda, velika kuhinja, pomivalnik posode, GE šted., jedilnica, nova kopalnica zgoraj, stranišče v kleti. Preproge in zavese, alum. okna in vrata, dva 115 čv. lota, nova 2½ garaža. Cela hiša prebarvana in v odličnem stanju. Na 1525 E. 172 St. (južno od St. Clair Ave.) KE 1-0070. —(14,16,20,22,24,27 jan)

Varstvo otrok
Mlada vzgojiteljica iz Slovenije želi čuvati otroke na svojem domu. Obrnite se na: Mrs. B. Pisorn, 6406 Carl Avenue. —(22,24 jan)

Farma v Genevi naprodaj
Približno 200 akrov zemlje, 108 akrov concord grozdja s kontraktom z Welch Co., se prodaja skupno ali delno. Malo naplaci. Ugodni obroki. Kličite: GENEVA 466-1781. (19)

POCENI — PA DOBRO!
Na E. 60 St. blizu Sv. Vida je naprodaj 2-družinska hiša, 5-5, plinski furnez, moderni kuhinji, preproge. Cena \$7.000. Kličite Jack Lorenz, MAINLINE REALTY 431-8182 221-9381 (17)

IMENIK RAZNIH DRUŠTEV
(Nadaljevanje s 4. strani)

land, O. 44103; Darko Medved, blagajnik, 86 Fern Ave., Toronto 3, Ontario, Kanada; Ludvik Burgar, urednik Odmevov, 1702 Linden St. Ridgewood, N.Y. 11227; in Serges Delak, urednik — Odmevi, 1167 E. 18th Street, Brooklyn, N.Y. 11230.
SLOVENSKA TELOVADNA ZVEZA V CLEVELANDU
Duhovni vodja Rev. Jože Falež, starosta Janez Varšek, tajnica in

blagajničarka Zalka Zupan, 1259 E. 61 St. Cleveland, O. 44103, načelnik Milan Rihtar, gospodar Lojze Petelin ml., vadiatelj zbor: Milana Rihtar, Janez Varšek, Lojze Petelin ml., Marta Potočnik, Ana Znidaršič, Dana Lobe.

BALINCARSKI KLUB
Predsednik Milan Jager, I. podpreds. Stanley Grk, II. podpreds. Stanley Vesel, tajnik John Korosec, 15807 Greenwood Avenue, Cleveland 10, O., Phone: IV 13794; blagajnik Joseph Ferra; zapisničarka Mary Bozic; nadzorniki: Tony Prime T. Umek in Viktor Bergoc. Balincarski referent: Andy Bozic; natakur Louis Čebul; kuharice: Rose Čebul, Kristina Jager, Rose Ribar, Johanna Perko. Seje se vrše vsako četrto soboto v mesecu v Slov. delavskem domu na Waterloo Rd. Balincarski večeri so: ponedeljek, torek sredi, in sobota zvečer, nedelja popoldne in zvečer.

ŠTAJERSKI KLUB
Predsednik Miodrag Savernik, 676 Birch Dr., Cleveland, Ohio 44132, podpredsednik Jože Zelenik, tajnica Ga. Julka Ferulij, 1109 E. 67 St., Cleveland, Ohio 44103, blagajnik Mirko Antloga, gospodar Matija Matija Kavaš, pomočnik gospodarja Stanko Kodrin. Odborniki: Karel Fajš, Slavko Zagmajster, Avgust Šepetavc, Martin Valenčak, ga. Slavica Turjanski. Nadzorni odbor: predsednik John Vinkler, Karel Gumzej, Rudi Kristavčnik. Razsodišče: predsednik dr. Jože Felicianj, Paul Sirkic, John Kostanjsek, Kuharica ga. Lojzka Feguš. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

SLOVENSKA FOLKLORNA SKUPINA KRES
Voditeljici skupine: ga. Eda Vovk in ga. Breda Lončar. Predsednik Ivan Zupančič, podpredsednik Tone Ovsenik, tajnica Cvetka Ovsenik, 7505 Cornelia Ave., Cleveland, Ohio 44103, telefon UT 1-3118, blagajnik Ivan Zakrajšek, odborniki: Marta Potočnik, Stane Mrva, Lojze Pugalj, Peter Jančar. Redna seja se vrši vsak prvi petek v mesecu.

ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSKEJ PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV
Predsednik Karol Mauser; podpredsedniki so vsi predsedniki krajevnih odborov DSPB; tajnik Jože Melaher, 1143 Norwood Rd., Cleveland, O. 44103; blagajnik Ciril Preželj, Toronto, Ont., Kanada; tiskovni referent Otmar Mauser, Toronto; nadzorni odbor: Franc Šega, Anton Meglič, Cleveland, Jakob Kranjc, Toronto; razsodišče: Frank Medved, Andrej Percic, Gilbert, Minn., Tone Muhič, Toronto. Zgodovinski referent prof. Janez Sever, Cleveland.

SLOVENSKI ŠPORTNI KLUB
Predsednik Jože Kokal, podpred. Marchello Lumpert, tajnica Marija Melaher, 1143 Norwood Rd., Cleveland, Ohio 44103, tel. 881-2641, blagajnik Franc Sever, odborniki: Jože Košir, Charles Lončar, Josie Kamin, Marinka Mrva in Mario Perčić, preglednika: Majda Stanonik, Pavle Košir, duhovni vodja čg. Jože Falež.

BARAGOVA ZVEZA (Sixth and Fisher Streets, Marquette, Michigan)
Predsednik Msgr. F. M. Scherlinger, podpredsednik Rev. Jože Kitchak, eksek. taj. in urednik Father Howard Brown, tajnik Rev. Tomaž Ruppe blag. Msgr. Nolan McKeivitt. Letna članarina \$1, dopolni član, letno \$5, dosmrtno članstvo \$50,00, dosmrtno članstvo za družine in organizacije \$100,00. Vsi člani dobivajo The Baraga Bulletin, ki izhaja štirikrat na leto. Društvene stroške za delo za pripravo škofa Baraga blaženim in svetnikom.

BELOKRANJSKI KLUB
Predsed. Max Traven, podpredsed. Mrs. Milena Dovič, taj. Matt Hutar, 2102 Westport Avenue, Euclid, Ohio 44123, tel. 481-3308, blag. Vinko Ivanc, Zapisnikar John Dejak, nadzor. M. Golobič, E. Mauser in Mrs. C. Traven, gospodar Milan Dovič, kuharica Mary Ivec. Seje: Vsaki drugi mesec, na tretjo nedeljo.

MLADI HARMONIKARJI
Slovenski harmonikarski zbor dečkov in deklic pod vodstvom učitelja Rudija Kneza, 679 E. 157 St. Cleveland, Ohio 44110, telefon 544-4256. Poslovodkinja ga. Marica Lavriša, 1004 Dillewood Rd. tel. 481-3768.

TRETIJ RED SV. FRANCISKA
Duhovni vodja Rev. Arthur Zanutic, predsednica Mrs. Frances Lindie, tajnica Mrs. Frances Petric, blagajnica Mrs. Stephanie Novak. Shodi so vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 popoldne v cerkvi sv. Lovrenca v Newburghu.

ZELENA DOLINA
Predsednik Karl Fajš; tajnik Lojze Ferline, 915 E. 73 St., tel. 431-8447; blagajnik Rudi Kristavčnik; gospodar Jože Zelenik; odborniki: John Vinkler, Matija Kavas, Rozi Fajš, Kristina Ferline, Ivanka Kristavčnik, Ivanka Zelenik, Angela Kavas in Sophie Vinkler.

ki bo v nedeljo, 26. januarja 1969, v spodnji dvorani Slovenskega narodnega doma na 6409 St. Clair Avenue.

SRNJAK — JELEN — ZAJCI — FAZANI —
ODLIČNO PRIPRAVLJENO!
Za ples igra orkester Frank Mramor
Prireditelj: MARTIN VAJDIČ in AVGUST GSELMAN

ROJAKE IN ROJAKINJE PRISRČNO VABIVA NA VELIK LOVSKI BANKET

Jerzy Zulawski:

NA SREBRNI OBLI ROMAN

Neznosna, hlipeća vročina je udarila v naju: oba žleba sta bila zvrhana razbeljene lave, ki je s pošastnimi plazovi kamenja in ognja grmela v dolino. Izgubiti nisva smela niti trenutka. Če bi lava prestopila žleb in vdrla v prečne žlebiče, bi nama bila pot nazaj v dolino odrezana, ali, kar bi bilo še huje, utegnili bi zdrobiti in odnesti s sabo najin skalnat očišč, kakor narasel potok odnaša peščene otočice, ki jih zajame na poti.

Nisem več mislil na Petra, ki sem ga imel za izgubljenega, temveč sem si oprtal Marto, vso onemelo od groze, in se jel spuščati ob skalnem grebenu nad žlebom v dolino.

Se danes me je groza, če pomislim na ta beg. Pečine, ki je obnje butalo peklenško valovje, so se mi tresle pod nogami kakor dno parnika, ki se žene proti vetrovom s polno paro. Neznanska vročina nama je grozila, da se živa spečeva. Marta je omedlela in mi nezavestna visela na rami, zaradi česar sem se sila težko gibal. In vendar sem mo-

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

CARD, GIFT & FLOWER SHOP.
Reas. Must sell due to illness. Call 374-2707 10 to 5 p.m. SA 1-4876 after 5 p.m. (16)

LAUNDRY — 7 trucks on street. Grosses over \$300,000 per yr. NW side loc. Adjacent 10 flat corner bidg. included. Family busn. since 1929. 453-2175 after 7 p.m. (17)

RESTAURANT
3232 So. Harlem
Make offer. 447-9663 (17)

LAUNDERETTE — DROP OFF SERVICE
Long est. bus. Good NW location. Priced for quick sale due to illness. 725-9462 or 463-2465 after 6 p.m. (17)

MALE HELP

MACHINIST
All around machinist to operate various machines, such as lathe, drill press, etc. Top wage to qualified man. Steady work. 45 hour week with paid holidays and hospitalization. Good working conditions. — Call MO 6-6832

ARTHUR HARRIS & CO.
210 N. Aberdeen, Chicago, Ill. (16)

HOUSEHOLD HELP

CLEANING & IRONING
2 days a week. 9 a.m. — 4 p.m.
Ref. 545-1555 (15)

BABYSITTER — Elderly lady with recent refer. to care for 3 children. 11 to 7 shift. 568-6058 — 10 a.m. to 7 p.m. (15)

BABY SITTER — Live In. Own rm. & board. No hsewk. 1 child o.k. NW Suburb. 867-4254 (15)

BABYSITTER — Full Time. Live In while mother attends school. 894-7209 (16)

ral paziti, da mi ne spodrsne, zakaj en sam nepreviden korak — pa bi bilo po naju.
Kdo ve po kakem čudežu sem nazadnje malone zadušen od vročine, slep od pekočega dima in žarenja lave, gluho od neznanškega hrumenja in pobit od kamenja, ki se je usipalo po meni od zgoraj, prikolobaril v dolino, ki smo jo bili zapustili pred mnogimi urami.

Vendar sva bila rešena. Ko je Marta odprla oči in se preverila, da nama ne preti več nobena nevarnost, je najprej jela vpraševati po Tomu. Pomiril sem jo, čes da je Tom lepo doma in da ga najdeva brez dvoma celega in zdravega, še preden bo pol dneva. Takrat je iztegnila roke proti meni in začetela kakor takrat ob tečaju, ko sem jo bil sredi povodnji našel:

“Prijatelj, prijatelj moj...”
V njenem glasu je bilo nekaj neznansko toplega in mehkega, da me je streslo po vsem telesu in da me je stisnil za grlo krč od srca. Sklonil sem obraz nad njo, da me ne bi oči izdale, ona pa mi je pritisnila glavo k svojim nedrjem in mi šepetala:

“Tebi sem dolžna svoje lastno življenje in še več: življenje Toma, ki smo mu še potrebni. Ti si dober...”

Prsi je imela razgaljene, zakaj medtem ko sem jo budil iz omedlevice, sem ji odpel bluzo pod vratom. S čelom sem se dotaknil teh prsi, hkrati pa sem začutil na glavi solze, ki so ji vrele iz oči.

V meni je vse zaplalo. To žensko, to še vedno lepo, ljubljeno, zaželeno žensko sem imel tu poleg sebe. Samo roko bi bil moral iztegniti, objeti jo, poplaviti s poljubi, zadušiti v objemih. Kri mi je zameglila oči, v usseh so mi brnele napete žile: čutil sem toploto in mehko bo njenega života, njegov vonj me je opajal, omamljal, da sem medlel... Zdjaj sva — mi je preblisnilo možgane — zdaj sva edina človeka na tej obli, saj je Petra gotovo pokopalo pod skalami...

Nazadnje, kaj pa mi mar Peter, kaj mi mar vse na svetu in okraj sveta, če ona... Neizrečena blaženost, neznanska sreča se je kakor zložen val razlila po vsem mojem bitju.

“Ne!”
Siloma sem se odtrgal in odskočil nazaj.

Peter leži nemara v tem trenutku krvav, na pol mrtev med skalami in čaka rešitve, a jaz... Marta me je pogledala in — razumela.

“Prav imaš,” je rekla kakor v odgovor, čeravno nisem rekel besede, “prav imaš, pojdi in poišči Petra...”

Nato je vstala in mi stisnila roko.

“Hvala ti!” je dahnila vame. Petra sem res iztaknil blizu mesta, kamor ga je odsukal veter. Ležal je stisnjen pod ostro pečino, ki ga je bila rešila, da ni zdrknil v ognjeno brezno. Bil je nezavesten, a še pri življenju.

Odsel sem ga domov, z Marto sva ga negovala, da je kmalu okreval.

Dokaj časa je že prešlo od tistega dogodka; ob spominu na trenutke slabosti si prizadevam, da bi moja volja brzdale tisto v meni, kar z njo vred tvori človeško dušo.

In Peter?... Poseda po starem na pragu pred kočjo, vedno molčeč in teman — ne vem, nemara mu je žal, da ni bil poginil takrat na pobočjih O'Tomora.

A z mano? Z mano je konec. Pripravljam si grob na Otoku grobov...

VI

Po šestih dneh. Gledam na zadnje vrstice, ki sem jih bil zapisal pred neka j luskimi dnevi, in pred očmi se mi temni — ne od solza, zakaj te so že davno usahnile, marveč od bolesti, tesnobe, obupa, ki mi razjedajo srce kakor razbeljen pesek meso. Pripravil sem gomilo na Otoku grobov, a ne zase. Čemu — čemu?!

Večno, nespametno, a tako strahotno bolešno vprašanje brez odgovora. Ostal sem sam.

Sam s štirimi otroki, ki so se tu rodili, pa niso moji otroci. Jaz sem na Luni zadnji od njih, ki so prišli z Zemlje. Onadva, Marta in Peter, sta šla za O'Tomom, za Remogronoma, za Woodbellom. In jaz? Jaz živim.

Doletela me je usoda, ki sem se je najhuje bal in — najmanj nadejal.

In če pomislim, kako naglo se je vse to zgodilo! Šest luskinih dni, pol zemeljskega leta! Kdo bi bil takrat pričakoval kaj takega! In vendar je Sonce že v tretje prišlo izza morja, kar sem ju pokopal... Sam sem, tako neznansko sam, da se v neskončnih nočeh premetavam, podnevi

pa plašim šelesta in senc, ki mi jih pod noge mečejo divje rastline, zibajoče se v vetru.

Res, sam sem. Saj ti otroci so mi — tuji. To so bitja z druge zvezde v doslovnem pomenu besede.

Kaj bi dal, da imam Marto in Petra le za kratek hipec pri sebi!

Ko je Marta zbolela, si nisem mogel misliti, da se bo tako strašno končalo.

Ze dolgo sem vedel, da je njezno telo izčrpalo vse tisto, kar je bila prestala, da ga je izpodjedla večno glodajoča žalost, toda to, to — tega niti sanjati nisem mogel!

Zadnji dan Marta ni bila več zdrava. Bolj tiha in bolj v ase pogreznjena kakor po navadi je preživela domala ves dan ob morju z otroki. Igrala se je s Tomom in celo dekletca je prizela k sebi, da so bile vse osuple od tolike nežnosti. Proti pol dnevu, ko sem jih prišel klicat k morju, naj se vrnejo v hišo nad kotanjami, češ da bo kmalu vidihar, se mi je nasmehnila in nekajkrat ponovila:

“Res, čas je, da se vrnemo, čas je, da se vrnemo...”

(Dalje prihodnjič)

Imenik raznih društev

Slovenska moška zveza

PODRUŽNICA ŠT. 3 SMZ
Predsednik Frank Urankar; podpredsednik William Urankar; tajnik in blagajnik Frank Perko, 1092 East 174 Street, telefon 481-5658; zapisnikar Wm. J. Kennick. Nadzorniki: Anton Grosel, Martin Komochar in Frank Dremel; zastopnik za Slov. dom na Holmes Ave.: Frank M. Perko. — Seje se vrše vsak drugi mesec četrto nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v Slov. domu na Holmes Ave., marc, junij, september, december, kjer plačate svoj asesment 25. v mesecu od 6. do 8. ure.

PODRUŽNICA ŠT. 5 SMZ
Predsednik John Strauss, podpredsednik Louis Erste; tajnik in blag. Frank Macerol, 1172 Norwood Rd., tel. EX 1-8228; zapisnikar Joseph Polnikvar; nadzorniki: Damjan Tomazin, Andrew Kaucnik in Louis Fink. — Seje so vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9:30 dopoldne v SND na St. Clair Ave., soba št. 1.

Katoliški borštarnji

DVOR BARAGA ŠT. 1317, REDA KATOLIŠKIH BORŠTARJEV
Duhovni vodja: Msgr. L. B. Baznik; nadborštarnar: David J. Telban; podborštarnar: Angelo J. Iannarelli; bivši borštarnar: Fred Sternisa; finančni tajnik: Anthony J. Urbas, 1226 Norwood Rd., UT-1-1031; blagajnik: Rudolph V. Germ; tajnik: zapisnikar: Alphonse A. Germ, 1033 Yellowstone Rd., EV-1-3958; nadzorniki: Herman E. Dulc, Louis C. Erste, Albert R. Giambetro; sprevidatelj: Alois Erste, Adelbert J. Albert; bolniški nadzornik: Alois Erste, 3813 Schiller Ave., (9), Tel.: ON 1-3777; vratarja: Joseph C. Saver, Frank J. Kolenc; zdravnik: Dr. James Seliskar, Dr. Anthony F. Speech, Lawrence E. Ogrinc. Vpisovalec novih članov: Frank J. Prijatelj, telephone: 845-4440. Društvo zbruje vsak tretji petek v mesecu ob 8:30 zvečer v šoli sv. Vida. Asesment se pobira od 6:30 na predaj na večer seje in vsako prvo nedeljo v mesecu od 9:30 do 11:00 dopoldne v šoli sv. Vida.

ST. MARY'S COURT # 1640 CATHOLIC ORDER OF FORESTERS
Spiritual Director Rev. Raymond Hobart, Chief Ranger John Petric, Vice Chief Ranger Anthony R. Kushlan, Past Chief Ranger Louis W. Somrak, Honorary Speaker B. J. Hribar, Speaker Frank Kocin Jr., Recording Secretary Louis J. Jesek, Financial Secretary John M. Spilar, 715 E. 159 St. MU 1-2119, Treasurer William F. Pavsek, Youth Director Louis J. Jesek, Trustees Louis Somrak, Felix Korosec, John Osredkar, Jr., Conductors Bastian Trampus, Frank Mlinar, Sentinel Anthony Mrhar, Sick Visitor Anthony R. Kushlan, and Field Representative Frank J. Prijatelj, 261-5197. Meetings are held every third Wednesday in St. Mary's assembly hall (downstairs of the new church).

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA
NAPREDEK ŠT. 132 ABZ
Predsednik John Tanko, podpredsednik Anthony Zadel, tajnica Adalyne B. Bober, 10288 Page Drive, Mentor, O. 44060, tel. 357-7437; blagajničarka in zapisničarka Rose Intihar. Nadzorniki: Jos. Braddock, Chas. Delsanter, Louis Sajovec. Katerikoli zdravnik po volji člana. Asesment se pobira vsakega 25. v

mesecu, če pa je na soboto ali nedeljo, se pobira na naslednji ponedeljek zvečer. Seje so vsaki drugi petek v mesecu ob 7:30 zvečer v Slovenskem društvu domu na Recher Avenue.

The Maccabees

CARNIOLA HIVE NO. 493 T. M.
Commander Pauline Debevec, Lt. Commander & Recording Secretary Pauline Stampfel, Record-Keeper & Sick-Benefit Sec. Josephine Stwan, 1016 E. 72 St., Cleveland, O. 44103, Phone: 361-0563. Auditors Frances Tavcar, Chairman, Mary Kolegar, Caroline Kocilija. Representatives for the Club of Association of the S.N.H.: Frances Tavcar, Josephine Stwan. Representative for the Conference of S.N.H.: Mary Kolegar. Regular meetings are held the first Wednesday of every month at 7 p.m. in room #1 of the Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave. Dues will be collected by the Record-Keeper on meeting nights ONL. from 6:30 to 7 p.m.

CARNIOLA TENT NO. 1288 THE MACCABEES

Častni predsednik Thomas Mlinar, predsednik Joseph Babnik, podpredsednik Louis Dular, tajnik John Tavcar, 903 E. 73 St., blagajnik Louis Pike, zapisnikar Anton Zupan. — Nadzorniki: Anton Zupan, Carl Stwan, Louis Dular, Frank Majer, Chapl. Jos Drobnick, Sgt.-at-Arms John Sustar, F.M. of G. Joseph Moze, S.M. of G. Leo Kolegar. Reditelj Jacob Subel. — Društvene seje vsako četrto nedeljo ob 9:30 dop. v Slovenskem narodnem domu (stara poslopje), soba št. 1, spodaj. Urad zgoraj in uradne ure so vsako soboto od 2:30 do 5. ure popoldne.

Oltarna društva

OLTARNO DRUŠTVO FARE SV. VIDA

Duhovni vodja Msgr. Louis B. Baznik; predsednica Mary Marinko, podpredsednica Mary Zorenc, tajnica in blagajničarka Mary Otonicar, 1110 E. 66 St., tel. HE 1-6933, zapisničarka Mary Farnik; rediteljica Anna Marinček. Nadzorniki: Dorothy Strniša, Jennie Femec. — Seje so vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1:30 popoldne v šoli sv. Vida.

OLTARNO DRUŠTVO FARE MARIJE VNEBOVZETI

Duhovni vodja Rev. Victor Tomc; preds. Veronica Gerich; podpreds. Dorothy Turk; tajnica in blagajničarka Ivanka Kete, 15709 Saranac Road, 681-0813; zapisničarka Mary Strancar. Nadzornice: Ivanka Tominec, Ana Nemeč, Ana Tomšič. — Skupno sv. obhajilo vsako prvo nedeljo v mesecu pri 8. maši, isti dan popoldne ob 1:30 uri molitvena ura; po blagoslovu pa seja v cerkveni dvorani.

DR. SV. REŠNJEGA TELESA

Ustanovitelj Rt. Rev. Msgr. John J. Oman, duh. vodja Rev. Francis Baraga, predsednica Mrs. Frances Lindič, 3544 E. 80 St. 441-0941, podpredsednica Agnes Russ, tajnica in blagajničarka Mrs. Frances Zimmerman, 3546 E. 80 St. tel. 641-1155 zapisničarka Mrs. Josephine Hočvar; nadzornice: Mrs. Mary Grden, Mrs. Helen Mirtel in Mrs. Angela Stražar; benderonošnja Mrs. Angela Stražar. Skupno obhajilo je vsako prvo nedeljo v mesecu pri maši ob 7:00, popoldne ob 2:00 isti dan pa molitvena ura. Seje so vsaki tretji mesec in po potrebi.

Društva Najsv. Imena

DRUŠTVO NAJSVETEJŠEGA IMENA FARE SV. VIDA

Duhovni vodja Reverend Arthur Zanutič, predsednik John Hočvar, ml., podpredsednik Charles Winter, ml. slov. podpredsednik John Skrabec, zapisnikar Edward Arhar slov. zapisnikar Rudolf Kolarič, ml. tajnik Joseph Hočvar 1172 Addison Road, blagajnik Anton Oblak. — Skupno sv. obhajilo vsako drugo nedeljo v mesecu pri 8.00 sv. maši. — Seja se vrši po sv. maši v cerkveni dvorani.

DRUŠTVO NAJSV. IMENA PRI MARIJI VNEBOVZETI

Duhovni vodja: Rev. Victor Tomc; predsednik Jack Simenc, 799 E. 159 St.; 1. podpredsednik Frank Znidar, 2. podpredsednik Zdravko Novak, koresp. tajnik Frank Hudak, 16405 Trafalgar Ave., tel. 481-3104, zapisnikar Louis Koenig, blagajnik Michael Turpæk, 2351 Green Road, maršali Joseph Sajevic in Rocco La Penta, načelnik programov John Petrič, načelnik bolniške oskrbe Frank Sluga, 1192 E. 176 St., tel. KE 1-8622; mladinski načel. Frank Znidar. — Skupno sv. obhajilo vsako drugo nedeljo v mesecu pri osmi maši; po maši seja v šolski dvorani.

Pevska društva

GLASBENA MATICA

Predsednik Mrs. June Price, prva podpreds. Miss Ivanka Majer, druga podpreds. Miss Carolyn Budan, tajnica Miss Josephine Mistic, 1111 E. 72 St., HE 1-1837, blagajničarka Miss Jo Ann Stwan; nadzorniki: Ivanka Majer, Jo Mary Hochdorfer, Miss Geraldine Urbancic, namestnik John Perencevic. Garderoba: Mary Batis. Glasbeni arhiv: Mollie Frank Mojerster odra John Perencevic. — Pevske vaje se vrše vsak četrtek ob 8. uri zvečer, v SND, soba št. 2.

PEVSKI ZBOR SLOVAN

Predsednik Joseph Durjaya, podpredsednik Frank Ivančič, tajnik in blagajnik Stanley Pockar, 22380 Edgecliff Dr., 732-8662; zapisnikar Rudolf Ivančic. Nadzor. odbor: John Poznik Jr., John Globokar, John Turek. Arhivar Joseph Penko. Pevodvodja Frank Vauter. — Pevske vaje so vsaki torek ob 8 zvečer v Domu na Recher Ave. Pevski zbor Slovan apelira na vse rojake, ki jih veseli petje, da se pridružijo zboru. Seje se vršijo vsake 3 mesece na drugi ponedeljek v mesecu.

PEVSKI ZBOR KOROTAN

Predsednik Franc Kovačič, podpredsednica Slavka Žitnik, tajnica Mary Sekne, 1144 Norwood Rd., blagajnik Frank Lovšin. Odborniki: Rudi Lekšan, Mary Blatnik, Tone Adamič, Mira Kosem. Nadzornika: Franc Sever in Lojze Mohar. Pevodvodja ing. Franček Gorenšek. Vaje so ob sobotah ob 6:30 zvečer, v zimskem času pa ob nedeljah ob 1:30 popoldne v S.N.D. na St. Clair Ave., soba št. 2. Naslov: Pevski zbor Korotan, 1144 Norwood Rd., Cleveland, Ohio 44103.

PEVSKI ZBOR JADRAN

Predsednik Leo Wolf, podpreds. Lou Smrdel, tajnik-blagajnik F. J. Bittenc, 2004 Nelowood Rd., East Cleveland 12, O., LI 1-2102. Zapisničarka Mary Rose Tomšik. Nadzorni odbor: Betty Rotar, Mary Dolsak, Clarence Rugar. Glasbeni odbor: Angie Zabajek, Pete Tomšic, Tony Primc. Arhivarki: Mary Pejak, Dolores Kaferle. Veselični odbor: Stifi Tolar, Angie Zabajek, Jennie Primc, Mary Dolsak, Tony Kolenc. Pevodvodji: Reginald Resnik, Vlad. Maleckar. Pevske vaje vsako sredo ob 8. uri v SDD na Waterloo Rd.

PEVSKI ZBOR TRIGLAV

Predsednik Jack Jesenko, 1. podpredsednik John Culkar, 2. podpredsednik Joe Habian, tajnica in blagajničarka Margaret Loucka, 3540 W. 63 St., WO 1-5222; zapisničarka in poročevalka Anna Jesenko, nadzornika Ella Samanich in Joe Pultz, zastopnica za Slovenski Dom na Denison Avenue Tomka Verbič. Pevske vaje so vsaki četrtek zvečer od 7:30 do 9:30. Pevodvodja Frank Vauter. Koncertni pianist Charles Loucka. — Mesečne seje so vsaki 2. četrtek po pevski vaji.

Dramatska društva

DRAMATSKO DRUŠTVO LILJA

Predsednik August Dragar, podpredsednik Ivan Hauptman, tajnik France Hren, 21101 N. Vine Ave. Tel. 531-6196, blagajničarka Urška Stepec, zapisnikar Anton Medved, I. Hauptman, Z. Zakrajšek, S. Gerdin in S. Gaser, oderski mojster Slavko Stepec, arhivar S. Gaser, kuhinja P. Stanonik, bara L. Mohar in F. Kastigar, rediteljja P. Trpin in F. Stanonik, knjižničar F. Jenko, nadzorniki V. Vrhovnik, P. Omahen in F. Urankar. Seje vsaki 1. ponedeljek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. od osmih zvečer.

DRAMSKO DRUŠTVO "NASJA ZVEZDA"

Uradniki za leto 1968-69 Vinko Zgonik, predsednik, Frank Kokal, podpredsednik, Mary Ulyan, tajnica, 736 Radford Dr., Richmond Heights, O. 44124, tel. 442-1346. Josie Mihalič, blagajničarka, John Evatz, zapisnikar, Frances Modic,

Louis Stavanja, Edward Leskovec, nadzorniki.

Društvo ima svoje redne seje vsaki drugi četrtek v mesecu v Slovenskem društvu domu, 20713 Recher Ave., Euclid, Ohio.

Slovenski domovi

FEDERACIJA SLOVENSkih NARODNIH DOMOV

Predsednik Edwin Grosel, podpredsednik Harry Blatnik, blagajnik John Taucher, finančni tajnik Stanley Pockar, zapisnikar Joseph Fortuna, dopisovalni tajnik Mickey Dancull, 13390 Settlement Acres Dr., tel. 884-8217, nadzorni odbor: Albert Marr, Anton Zak, Joseph Trebec. Seje so vsaki drugi mesec.

SLOVENSKI NARODNI DOM NA ST. CLAIR AVE.

Predsed. Tony Zak, podpredsed. Joseph Birk, taj. Frank Bavec, blag. John Tavcar, zapis. Julia Pirc; Nadzorni odbor 5 članov, Frances Tavcar predsednica, Gospodarski odbor 5 članov, Eddy Kenik predsednik, Prosvetni odbor 6 članov, John Perencevic predsednik, Janko Rogelj, častni predsednik. Seje vsaki drugi terek v mesecu ob 8 uri zvečer, v sobi števil 1 staro poslopje.

KLUB DRUŠTEV AJC NA RECHER AVE.

Predsednik Lou Sajovic, podpredsednik Ray Bradac; tajnica in blag. JoAnn Milavec, 23891 Glenbrook Blvd., Euclid, O. 44117, tel. 531-7419; zapisnikar Edward Leskovec; nadzorni odbor: Frank Kozlevcar, Joe Klopovc, Frank Zigman. Seje za 1. 1968 prvi prvi ponedeljek v mesecu: 3. feb. 7. apr. 2. jun. 4. avg. 6. okt. 1. dec., v American Yugoslav Centru na Recher Ave., ob 8. uri zvečer. — KE 1-9309.

KLUB LJUBLJANA

Predsednik Anton Meklan, podpredsednik Louis Vidovec, tajnica Štefanija Kocilija, 15611 Saranac Rd., GL 1-1876; blagajnik Frank Mihelič; zapisničarka Frances Klun. Nadzorni odbor: Molly Legat, Josie Skabar, Frances Julylia. Kuharica Mary Dolšek. Frank Rupert, stric; Angela Barkovic, teta. Pevodvodja Frank Rupert. Vratar Frank Pecek. Muzikant John Grabnar. — Seje se vršijo vsaki zadnji terek v mesecu ob 8. uri zv. v AJC na Recher Ave.

DIREKTORIJE SLOVENSKEGA DRUŠTVENEGA DOMA NA RECHER AVE.

Predsednik Joseph Trebec, podpredsednik Edward Leskovec, tajnik Stanley Pockar, 732-8662; blagajnik William Frank; zapisničarka Mary Kopal; nadzorni odsek: Louis Sajovic, John Hrovat, Josek G. Brodnik; gospodarski odsek: predsednik John Troha, John Evatz; Joseph F. Petric Jr., direktorji John Adams, Albert Pestotnik, Louis Modic, Stephen J. Kasunic, častni predsednik Frank Zagac, Charles J. Starman, poslovodja, tel. 531-9309; Joseph Petrič, hišnik, tel. 481-1721. Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu, začetek ob 8. uri zvečer v Društvu domu, Recher Ave., Euclid, Ohio.

SLOVENSKI DOM 15810 Holmes Ave.

Predsednik Edwin Grosel, podpredsednik Cyril Stepec, blagajnik John Treck, zapisnikar Frank Hren, tajnik Al Marr, tel. 681-6650, gospodarski odbor: Henry Bokal, Richard Richard Spilar, Dan Pavsek, nadzorniki: Joe Hribar, Joe Kozar, Frances Somrak, pomočniki: Frank Sustarsich, Louis Zavodnik, John Jevnikar, Eugene March. Poslovodja Anton Bokal, tel. 681-9675. Mesečne seje vsaki 4. terek v mesecu ob 7:30 zvečer.

SLOVENSKI DELAVSKI DOM 15335 Waterloo Road

Predsednik Harry Blatnik, podpredsednik Frank Mihelič, tajnica in blagajničarka Agnes Stefanic, zapisničarka Anne Zelen nadzorniki: Frank Bitenc, John Cech in Mary Dolsak, gospodarski odbor: Andy Božič, John Korošec, Louis Furlan, Frank Mihelič.

GOSPODINJSKI KLUB NA JUTROVEM (Prince Ave.)

Predsednica Jennie Bartol, podpredsednica Rose Vatovec, tajnica Stella Mahnič, blag. in zapis. Mary Taucher, nadzornice: Anna Kresovic, Josephine Gerlica, Angela Magovec. — Seje so vsaki 2. nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v SDD na Prince Ave.

UPRAVNI ODBOR KORPORACIJE "BARAGOV DOM", 6304 St. Clair

Predsednik: Frank Grdina; podpredsednik: Joseph Nemanich; tajnik: Janez Ovsenik, 7505 Cornelia Ave. blagajnik: Janez Breznikar; upravniki: Jakob Zakelj; Barogova prosveta: Frank Cerar; knjižničar: Lojze Bajc; pravni zastopnik: Edmund Turk; odborniki: Stanko Vidmar, Franc Slemc, Vinko Rožman, Anton Meglič, Ferdinand Sečnik, Tony Škrl, Franc Kamin. — Dom ima prostore za razne prireditve. Telefon: 361-5926 ali 432-0142.

SLOVENSKA PRISTAVA

Predsednik Milan Dolinar; I. podpredsednik Mate Resman, II. podpredsednik Feliks Breznikar, III. podpredsednik Frank Urankar; tajnik Milko Pust, 18724 Neff Rd., Cleveland, O. 44119, tel. 486-7033; blagajničarka Berta Lobe. Odborniki: Frank Kastigar, Janez Škubic, Andrej Kozjek, Frank Lovšin, Elmer Kuhar, Louis Petelin, Matt Novak,

Lojze Mohar. Nadzorni odbor: Jože Nemanich, Branko Pfeifer, Vili Zadenikar. Razsodišče: John Kovačič, Edward Ljubi, John Oster. Duhovni vodja: č. g. Rajko Hobart.

Upokojenski klubi

KLUB SLOVENSkih UPOKOJENCEV V EUCLIDU

Pred